

Pfv.V.21.414/2008/4.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vereckei Kálmán ügyvéd (2500 Esztergom, Szent Tamás u. 1.) által képviselt felperesnek a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság (2801 Tatabánya, Komáromi út 4.) alperes ellen kártérítés iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt P.20.075/2007. szám alatt megindított és a Győri Ítéltábla Pf.I.20.269/2007/5. számú ítéletével befejezett perében a felperes 17. sorszámu felülvizsgálati kérelme folytán indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 84.600 (Nyolcvannégyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 1.410.084 forint és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az érvényesíteni kívánt jogot bírósági jogkörben okozott kártérítési követelésben jelölte meg (Ptk. 349. § /1/ és /3/ bekezdés). A kereset ténybeli alapjaként előadta, hogy közjegyzői okiratban két különböző lejáratú követelés teljesítését vállalta. A II/1. alatti lejárt követelést teljesítette, a II/2. alattit még nem, amikor a hitelező kérte, hogy a bíróság a közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal lássa el. Ellene záradékolásra alkalmatlan közjegyzői okirat alapján indult a végrehajtás, mert a II/2. alatti kötelezettség teljesítési határideje még nem járt le. A végrehajtási záradék törlése iránt kérelmet terjesztett elő, amelyet a bíróság elutasított. Az 1.410.084 forint végrehajtási költséget nem kellett volna megfizetnie, ha az alperes a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jár el, a közjegyzői okirat záradékkal való ellátását megtagadja.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a végrehajtás elrendelésére a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően került sor.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Indokolása szerint ha a közjegyzői okirat mind alakilag, mind tartalmilag megfelel a

bírószági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (Vht.) 21. § /1/ bekezdése rendelkezéseinek, az alkalmas a záradékolásra. A perbeli okirat két különböző esedékességű tartozás elismeréséről és annak megfizetésére vonatkozó kötelezettség-vállalásról szól. A végrehajtást kérő egy kilencmilliós tőkeösszegre kért végrehajtást, amely bármelyik tartozásra vonatkozhatott. A felperes által hivatkozott, a végrehajtás elrendelése iránti kérelemhez csatolt tulajdoni lapoknak az alperes eljárásának jogszerűsége, illetve jogellenessége vizsgálata során nincs jogi jelentősége, mert az igény jogalapját nem e tulajdoni lapok, hanem a közjegyzői okirat alapján kellett megítélni. A Vht 21. §-a nem tartalmaz olyan negatív kikötést, amely szerint nem állítható ki záradék olyan okiratra, amelyben foglalt tartozás kifizetése már megtörtént. Figyelemmel arra, hogy a II/1. pontbeli tartozás mind a jogcím, mind az érvényesített összeg, mind a teljesítés módja és határideje szempontjából kétséget kizáróan alkalmas volt a záradékolásra, az alperes helyesen járt el, amikor a közjegyzői okiratot záradékkal látta el. A végzés indokolása a késedelem kezdő időpontjának a megjelölésével nem hagy kétséget afelől, hogy a II/1. pontban írt tartozás vonatkozásában került sor a végrehajtás elrendelésére. A Vht. 21. § /2/ bekezdése szerint ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. A közjegyzői okirat megfogalmazásából egyértelműen következik, a felek szándéka arra irányult, hogy nem konjunktív, hanem vagylagos feltételként biztosítsák az értékesítések sikertelensége esetén a tagi kölcsön visszafizetését. Azzal, hogy a vagylagos feltételek közül az egyik feltétel bekövetkezett, szükségtelenné vált annak a vizsgálata, hogy a másik feltétel megvalósult-e.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen annak megváltoztatása, a keresetének történő helytadás érdekében a felperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kifejtette, az elsőfokú bíróság a végrehajtási záradék kibocsátása iránti kérelem adatait is figyelembe véve helyesen állapította meg, hogy a záradékolás a II/1. pontban foglalt tartozásra vonatkozott. Helyes az az indokolása is, hogy a végrehajtást elrendelő bíróság a közokirat végrehajtási záradékkal való ellátása iránt előterjesztett kérelem elbírálásakor kizárólag azt jogosult - és egyben köteles - vizsgálni, hogy az okirat alakilag és tartalmilag megfelel-e a Vht. 13. §-ában és a 21. §-ában foglalt feltételeknek. Téves a felperesnek az az álláspontja, hogy a fellebbezésében megjelölt ingatlanok tulajdoni lapjának a csatolása azt igazolja, hogy a záradékolás a II/2. pont alatti tartozást érintette, mert arra nem a követelés azonosítása, hanem amiatt került sor, hogy a

végrehajtást kérő megjelölt olyan vagyontárgyakat, amelyekből álláspontja szerint az igénye kielégíthető lenne.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság azt az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően helyezze hatályon kívül és helyette hozzon a jogszabályoknak megfelelő, a kereseti kérelmének helytadó új határozatot. Álláspontja szerint a felülvizsgálni kért ítélet jogszabálysértő, a Ptk. 301. §-ának /1/ bekezdésébe, a 339. §-ának /1/ bekezdésébe, a 348. §-ának /1/ bekezdésébe, a 349. §-ának /1/ és /3/ bekezdésébe, a Vht. 21. §-ának /1/ bekezdésébe, a 211. §-ának /2/ bekezdésébe és a 212. §-ának /1/ bekezdésébe ütközik. A végrehajtási záradékkal ellátott közjegyzői okirat megfogalmazásából egyértelműen megállapítható, hogy mindkét tartozás különböző ingatlanok értékesítéséhez kötődik. Mind a II/1., mind a II/2. pontban foglalt tartozás akkor válik esedékessé, ha az ott megjelölt ingatlanokat értékesítik és az értékesítésből befolyik a vételár. Álláspontja szerint döntő jelentősége van annak, hogy a végrehajtást kérő milyen hrsz-ú ingatlanokat jelölt meg a kérelmében. Az a tény, hogy a záradékolni kért okiratban több kötelezettség is szerepel és abból az egyiknek a naptár szerint megjelölt teljesítési határideje eltelt, nem elegendő ok annak a megállapításához, hogy a jogosult a két tartozás közül melyikre kérte a záradékolást. A perbeli végrehajtási ügyben a záradékolt közjegyzői okirat II/2. pontja szerint a fizetési kötelezettség több, konjunktív feltétel bekövetkezésétől függ. Az egyik a lakások értékesítése, a másik pedig az, hogy a vevő megfizesse a vételárat az eladónak. Mivel a közokirat nem tanúsítja, hogy az értékesítésből befolyt a vételár, a bíróság a közjegyzői okiratot jogellenesen látta el végrehajtási záradékkal. A végrehajtás elrendelésével szemben kimerítette a rendes jogorvoslati lehetőséget, ezért álláspontja szerint alappal kérheti az alperestől a jogellenes határozattal okozott kára megtérítését.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának /2/ bekezdése értelmében a fél a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Legfelsőbb Bíróságtól jogszabálysértésre hivatkozással kérheti.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényeket feltárta. A megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt.

A Vht. 10. § /1/ bekezdése szerint a bírósági végrehajtást végrehajtható okirat kiállításával kell elrendelni. E § b/ pontja értelmében végrehajtható okirat az olyan okirat, amelyet a bíróság végrehajtási záradékkal látott el. Végrehajtható okiratot akkor lehet kiállítani, ha a végrehajtandó határozat kötelezést (marasztalást) tartalmaz, jogerős vagy előzetesen végrehajtható és a teljesítési határidő letelt (Vht. 13. § /1/ bekezdés a/, b/, c/.) A végrehajtási záradékkal ellátott végrehajtható okirat alapján indult végrehajtás esetén a jogosult azonnali végrehajtási jogot kap az igényének érvényesítésére, és ha az adós az igényt alaptalannak tartja, a végrehajtás elrendelése után ő fordulhat a bírósághoz a jogvita érdemi elbírálása céljából. A Vht. mindenekelőtt a közjegyzői okirat alapján teszi lehetővé a bírósági végrehajtást. Ahhoz, hogy a közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal lehessen ellátni, annak a Vht. 21. § /1/ bekezdése értelmében tartalmaznia kell: a/ a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást; b/ a jogosult és a kötelezett nevét; c/ a kötelezettség tárgyát, mennyiségét és jogcímét; d/ a teljesítés módját és határidejét. A /3/ bekezdés szerint ez esetben akkor van helye végrehajtásnak, ha a közjegyzői okiratban foglalt követelés bírósági végrehajtási útra tartozik, és ha a követelés teljesítési határideje letelt.

A perben eljáró bíróságok e jogszabályi rendelkezések alapján bírálták el a felperes keresetét. Helytállóan fejtették ki, hogy a végrehajtás elrendeléséről intézkedő bíróságnak nem feladata a teljesítések vizsgálata. Megalapozottan állapították meg, hogy az a közjegyzői okirat, amelynek alapján a felperes ellen a végrehajtási eljárás indult, megfelelt a jogszabályi követelményeknek. A végrehajtandó határozat olyan kötelezést is tartalmazott, amelynek a teljesítési határideje letelt. A közokirat tartalmát is helyesen értékelték. A teljesítési határidőre vonatkozó megfogalmazásból helytállóan következtettek arra, hogy a fizetési kötelezettség az egyik vagylagos feltétel, a teljesítési határidő lejártával bekövetkezett.

A felperes helyesen hivatkozik arra, hogy a végrehajtási záradék törlése iránti kérelem előterjesztésével a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. Ezzel eleget tett a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében meghatározott

igényérvényesítési feltételnek. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban nem tudta bizonyítani, hogy végrehajtási záradékolásra alkalmatlan közjegyzői okirat alapján indult ellene a végrehajtási eljárás. Az alperes jogellenes és felróható magatartása hiányában pedig nem állnak fenn a kártérítési felelősségnek a Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti feltételei.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálni kért ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek megtérítendő költsége nem merült fel.

A felperes a tárgyi illetékeljegyzési jog miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának /2/ bekezdése alapján köteles az állam részére megtéríteni.

Budapest, 2008. október 15.

Dr. Uttó György s.k. a tanács elnöke, dr. Bella Mária s.k. bíró,
dr. Erményi Lajos s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő